

**Комунальний заклад вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

Циклова комісія викладачів природничих дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

з адміністративної роботи

О.В. Когутюк О.В. Когутюк

« 09 » *Когутюк* 2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВКП 2 БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
ТА ОХОРОНИ ПРАЦІ**

Підготовки – бакалаврів

Галузі знань – 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальності – 014.01 Середня освіта

(Українська мова і література)

Денна форма навчання

Філологічний факультет

2021-2022 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та охорона праці» для студентів галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література).

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

спеціаліст II категорії, викладач природничих дисциплін Шершун Г. В.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні циклової комісії викладачів природничих дисциплін (Протокол № 1 від 30 серпня 2021 року)

Голова циклової комісії викладачів природничих дисциплін В. О. Целомудра

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	вибіркова
Модулів – 1	Спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	Рік підготовки 3-й
Змістових модулів – 2		Семестр 3-й
ІНДЗ – не передбачено навчальним планом		Лекції 18 год.
Загальна кількість годин – 90		Практичні 12 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: у 3 семестрі: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4		Самостійна робота 60 год.
	Освітній ступінь: Бакалавр	Вид контролю: залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та охорона праці» полягає у набутті студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на

об'єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку.

Завданнями навчальної дисципліни є:

вивчення дисципліни передбачає опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику.

2.1. Компетентності

2.1.1. Загальні компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю і невизначеністю педагогічних умов в закладах середньої освіти.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК9. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.

2.1.2. Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.

ФК7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.

ФК8. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

ФК9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

ПК 2. Здатність адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової та міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.

ПК 7. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації цілей освітнього процесу в закладах середньої освіти.

2.1.3.Результати навчання

Під час практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти *набувають уміння та навички:*

РН4. *Здійснює* добір і *застосовує* сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично *оцінює* результати їх навчання та ефективність уроку.

РН5. *Вибирає* відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; *аналізує* динаміку особистісного розвитку учнів, *визначає* ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них

РН6. *Називає* і *пояснює* принципи проектування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.

РН10. *Демонструє* володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

РН11. *Виявляє* навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, *пояснює* необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.

РН12. *Аналізує* власну педагогічну діяльність та її результати, *здійснює* об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

РН13. *Демонструє* знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, *обґрунтовує* необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

ПРН 3. *Володіє* комунікативною компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти).

ПРН 10. *Має* критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань, знає мовно-літературний контекст та реалізує його в освітньому процесі.

ПРН 12. *Знає* та розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.

ПРН 13. *Володіє* формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.

ПРН 14. *Уміє* працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 90 год., із них 18 год. – лекції, 12 год. – практичні заняття, 60 год. – самостійна робота.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та охорона праці» завершується усним заліком.

3. Програма навчальної дисципліни ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

***Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності,
таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек.***

**Тема 1. Сутність БЖД. Концепція ООН про сталий розвиток людства.
(лекц. 2 год., практ. 2 год.)**

Лекція 1. Модель життєдіяльності людини. Головні визначення – безпека, загроза, небезпека, надзвичайна ситуація, ризик. Концепція ООН про сталий людський розвиток. Безпека людини, суспільства, національна безпека. Аксиоми безпеки життєдіяльності. Методологічні основи безпеки життєдіяльності. Небезпека. Поняття ризику. Концепція допустимого ризику. Визначення ризику, кількісні оцінки ризику. Системи безпеки життєдіяльності та ефективність їх функціонування. Управління ризиком та проблема допустимого ризику.

Практичне заняття 1. Ризик як оцінка небезпеки. Визначення психологічної піддатливості людини до небезпеки. Визначення рівня стресового навантаження та самооцінки. (2 год.)

Тема 2. Фізіологічні, психологічні та соціальні основи забезпечення безпечної життєдіяльності. (лекц. 2 год.)

Лекція 2. Психофізіологічна надійність людини як природна система захисту. Захисні властивості людського організму. Імунітет. Адаптація. Функції та властивості аналізаторів людини. Психологічні особливості людини: пам'ять, мислення, увага, емоції, характер і темперамент. Основні потреби людини та її активність. Фактори, які знижують психофізіологічну надійність. Шляхи підвищення психофізіологічної надійності людини та рівня її безпеки. Вплив біоритмів та зовнішніх енергетичних полів на рівень індивідуального ризику.

Соціалізація особистості та безпека життєдіяльності. Світогляд та мораль як фактор особистої безпеки. Самооцінка людини.

Тема 3. Небезпеки природного, техногенного та соціального характеру. (лекц. 2 год.)

Лекція 3. Природні небезпеки: літосферні, гідросферні, атмосферні, космічні стихійні лиха. Заходи спрямованні на запобігання негативної дії природних джерел небезпеки на людину. Загальні закономірності виникнення природних небезпек. Техногенні небезпеки. Антропогенний вплив на навколишнє середовище. Аварії з викидом радіоактивних речовин у навколишнє середовище. Аварії з витоком сильнодіючих отруйних речовин. Загальні закономірності виникнення небезпек. Політичні небезпеки: війни, тероризм, екстремальні ситуації криміногенного характеру. Соціальні небезпеки, викликані низьким духовним та культурним рівнем.

Тема 4. Причини виникнення та класифікація НС. Захист населення у НС. (лекц. 2 год., практи. 2 год.)

Лекція 4. Визначення рівня НС, регламент подання інформації про їх загрозу або виникнення. Ліквідації наслідків НС. Запобігання НС та організація дій для усунення їх негативних наслідків. Дії населення в умовах НС. Індивідуальні та колективні засоби захисту. Ліквідація наслідків впливу на людину радіоактивних, хімічних та біологічних речовин.

Практичне заняття 2. Дослідження соціальних небезпек. Засоби їх попередження. Моніторинг НС (2 год.)

Модульна контрольна робота № 1(2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Загальні питання охорони праці. Основи гігієни праці та виробничої санітарії. Основи техніки безпеки.

Тема 5. Нормативне забезпечення охорони праці в Україні. Закон України «Про охорону праці». Навчання з питань охорони праці. (лекц. 2 год.)

Лекція 5. Значення охорони праці для суспільства та для кожної людини. Основні статистичні показники з охорони праці в світі, Україні та за окремими галузями. Нормативно-правові акти, що регулюють відносини з охорони праці в Україні. Роль МОП у створенні міжнародних стандартів в галузі охорони праці. Законодавство з охорони праці. Право на безпечні умови праці як одне з основоположних конституційних прав людини. Загальна характеристика Закону України «Про охорону праці». Права та обов'язки працівників та власників в сфері охорони праці. Значення введення в Україні

загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання. Управління охороною праці на підприємстві.

Принципи організації та види навчання з питань охорони праці. Вивчення основ охорони праці у навчальних закладах і під час професійного навчання. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників під час прийняття на роботу і в процесі роботи. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки. Навчання з питань охорони праці посадових осіб. Інструктажі з питань охорони праці. Види інструктажів. Порядок проведення інструктажів для працівників. Інструктажі з питань охорони праці для вихованців, учнів, студентів. Стажування (дублювання) та допуск працівників до самостійної роботи.

Тема 6. Виробнича санітарія та гігієна праці на підприємствах. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 6. Поняття виробничої санітарії та гігієни праці. Повітряне середовище та його вплив на організм людини. Шкідливі речовини в повітрі робочої зони, їх класифікація та нормування. Мікроклімат виробничих приміщень та його нормування. Визначення температури, вологості, швидкості руху повітря. Засоби захисту працівників від дії шкідливих виробничих факторів та їх класифікація (засоби індивідуального та колективного захисту). Визначення потреби в засобах індивідуального захисту та порядок забезпечення ними працівників. Порядок зберігання та використання засобів індивідуального захисту. Забезпечення працівників миючими та дезинфікуючими засобами. Освітлення виробничих приміщень, його види та нормування. Розрахунок природного та штучного освітлення приміщень. Санітарні вимоги до розміщення робочих місць, будівель, споруд, території. Санітарно-побутове забезпечення працівників. Шум, вібрація, вплив на організм та їх нормування.

Практичне заняття 3. Параметри мікроклімату виробничих приміщень. Розрахунок повітрообміну. (2 год.)

Тема 7. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві. (лекц. 2 год.)

Лекція 7. Умови і обставини виникнення небезпечних ситуацій. Виробничий травматизм та його причини. Методи аналізу травматизму (статистичний, топографічний, монографічний, економічний). Професійні захворювання та причини їх виникнення. Профілактика травматизму та професійних захворювань. Порядок розслідування нещасних випадків. Дії свідків та потерпілих від нещасного випадку на виробництві. Дії керівника підприємства після повідомлення про нещасний випадок на підприємстві. Порядок створення комісії. Документи, що підлягають оформленню при нещасному випадку на виробництві чи професійному захворюванні. Особливості розслідування групових нещасних випадків та нещасних випадків зі смертельним наслідком. Спеціальний порядок розслідування. Аварії та

особливості їх розслідування. Розслідування нещасних випадків невиробничого характеру. Звітність про стан умов праці та виробничий травматизм.

Тема 8. Основи виробничої безпеки. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 8. Електробезпека. Дія електричного струму на організм людини. Електричні травми. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом. Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом. Умови ураження людини електричним струмом.

Основи пожежної безпеки. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах Показники вибухопожежонебезпечних властивостей матеріалів і речовин. Категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту. Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння. Дії персоналу при виникненні пожежі. Вивчення питань пожежної безпеки працівниками.

Практичне заняття 4. Надання ПМД потерпілих від нещасних випадків. Аптечка ПМД.(2 год.)

Модульна контрольна робота № 2(2 год.)

Залік (2 год.)

Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна праця	Самостійна робота
Модуль 1								
Змістовий модуль I. <i>Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек.</i>								
1.	<i>Сутність БЖД. Концепція ООН про сталий розвиток людства</i>	12	4	2	2	-	-	8
2.	<i>Фізіологічні, психологічні та соціальні основи забезпечення безпечної життєдіяльності</i>	10	2	2	-	-	-	8
3.	<i>Небезпеки природного, техногенного та соціального характеру</i>	8	2	2	-	-	-	6
4.	<i>Причини виникнення та класифікація НС. Захист населення у НС</i>	10	4	2	2	-	-	6
	<i>Модульна контрольна робота № 1</i>	2	2	-	2	-	-	-
	Разом	42	12	8	6	-	-	28
Змістовий модуль II. Філософсько-психологічні аспекти українства								
5.	<i>Нормативне забезпечення охорони</i>	14	4	2	-	-	-	10

	<i>праці в Україні. Закон України «Про охорону праці». Навчання з питань охорони праці</i>							
6.	<i>Виробнича санітарія та гігієна праці на підприємствах</i>	14	4	2	2	-	-	10
7.	<i>Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві</i>	8	2	2	-	-	-	6
8.	<i>Основи виробничої безпеки</i>	10	4	2	2	-	-	6
	<i>Модульна контрольна робота № 1</i>	2	2	-	2	-	-	-
	<i>Залік</i>	2	2	2	-	-	-	-
	Разом	48	16	10	6	-	-	32
		90	30	18	12	-	-	60

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль №1 Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек.		
1	<i>Ризик як оцінка небезпеки. Визначення психологічної піддатливості людини до небезпеки. Визначення та оцінка рівня стресового навантаження.</i>	2
2	<i>Дослідження соціальних небезпек. Засоби їх попередження. Моніторинг НС ситуацій, та головні джерела їхнього виникнення.</i>	2
	<i>Модульна контрольна робота № 1</i>	2
Змістовий модуль №2 Загальні питання охорони праці. Основи гігієни праці та виробничої санітарії. Основи техніки безпеки .		
3	<i>Параметри мікроклімату виробничих приміщень. Розрахунок повітрообміну.</i>	2
4	<i>Надання ПМД потерпілих від нещасних випадків. Аптечка ПМД.</i>	2
	<i>Модульна контрольна робота № 2</i>	2
	Разом	12

4. Теми лабораторних занять
не передбачені навчальним планом

5. Теми семінарських занять
не передбачені навчальним планом

6. Самостійна робота

Самостійна робота студентів при вивченні курсу складається з різних її видів: підготовка до аудиторних занять (лекцій та практичних занять); вивчення законодавчих та нормативних актів України; завершення розпочатих на практичних заняттях завдань, передбачених робочою програмою курсу; відвідування консультацій (індивідуальних та групових); написання рефератів. Підготовка до лекційного заняття передбачає обов'язкове вивчення матеріалу попередньої лекції і ознайомлення з матеріалами наступної лекції (підручники, посібники). Підготовка до практичних занять передбачає обов'язкове вивчення отриманого теоретичного матеріалу з метою подальшого застосування знань на практичних заняттях, у наступній практичній діяльності.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>ЗМ 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек.</i>	
1	<i>Ризик в житті людини. Основні умови безпечної життєдіяльності людини та глобальної безпеки.</i>	8
2	<i>Фізіологічні, психологічні та соціальні основи забезпечення безпечної життєдіяльності. Вплив біоритмів та зовнішніх енергетичних полів на рівень індивідуального ризику.</i>	8
3.	<i>Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки. Пожежі у природних екосистемах (ландшафтна, лісова, степова, торф'яна пожежа).</i>	3
4.	<i>Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Джерела радіації та одиниці її вимірювання.</i>	3
5.	<i>Фактори ризику життя в урбанізованому середовищі.</i>	2
6.	<i>Причини виникнення та класифікація НС</i>	4
	<i>ЗМ 2. Загальні питання охорони праці. Основи гігієни праці та виробничої санітарії. Основи техніки безпеки.</i>	
7.	<i>Нормативне забезпечення охорони праці в Україні. Закон України «Про охорону праці».</i>	12
8.	<i>Виробнича санітарія та гігієна праці на підприємствах.</i>	4
9.	<i>Організація охорони праці на підприємстві</i>	2
10.	<i>Навчання з питань охорони праці</i>	4
11.	<i>Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві.</i>	6
12.	<i>Профілактика травматизму та професійних захворювань</i>	4

9. Індивідуальні завдання
не передбачені навчальним планом

10. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності
- за джерелом інформації:

Словесні методи		
Лекція	Має інформаційний характер, чіткий план. Структура лекції підпорядковується логіці предмета	Стимулює конкретно-образне мислення, активізує логічне
Пояснення	Доказовий виклад матеріалу, пов'язаний з вивченням правил, надзвичайних ситуацій природних явищ, вимог нормативного законодавства	Застосовують на лекціях, під час практичних, консультацій тощо
Розповідь	Дає послідовний виклад ознак, особливостей, якостей предметів та явищ (опис окремої категорії, поняття тощо)	Застосовують на лекціях, практичних заняттях як фрагмент
Бесіда	Розмова викладача зі студентами на підставі чіткої системи, заздалегідь визначених запитань, які підводять слухачів до активного засвоєння системи фактів, нового поняття або Закономірностей	Застосовується на лекціях, практичних заняттях
Інструктаж	Має інформативний локальний характер, дуже близький до розпорядження алгоритмічного типу. Активна роль належить викладачу	Застосовується при наданні вказівок до виконання домашнього завдання, заповнення первинних документів та форм звітності тощо
Наочні методи		
Спостереження	Забезпечує безпосереднє сприйняття явищ дійсності (надзвичайні ситуації різного характеру)	Застосовується під час Ознайомлення з теоретичним матеріалом
Ілюстрація, демонстрація	Показ ілюстрованих посібників, відеороликів, плакатів, таблиць тощо. Ілюстрація передбачає показ матеріалів у статичному вигляді	Застосовується на лекціях, під час практичних занять, тощо
Практичні методи		
Практичне завдання - групове творче завдання	виконання та оформлення групового творчого завдання по призначеній темі (максимальна кількість виконавців 5 осіб) обсягом 10-12 слайдів оформити у вигляді презентації MS PowerPoint (ppt, pptx) та	Застосовують на практичних заняттях

	надати на перевірку	
Тести	Виконуються самостійно	

- *за логікою передачі і сприймання навчальної інформації*: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

- *за ступенем самостійності мислення*: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

- *за ступенем керування навчальною діяльністю*: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

11. Методи контролю

Для навчальної дисципліни БЖД та ОП засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: тестові завдання для поточного і підсумкового контролю знань, ситуативні завдання тощо. Навчальні досягнення студентів оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

Індивідуальна робота полягає: у підготовці здобувачем презентації за певною темою навчальної програми, визначеною викладачем.

Самостійна робота – написання реферативної тематичної роботи.

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.

Методи письмового контролю: модульне письмове тестування.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Система контролю знань та умови складання екзамену. Навчальна дисципліна «Безпека життєдіяльності та охорона праці» оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною системою. Дисципліна складається з двох змістових модулів (8-й семестр). Перший змістовий модуль – **45 балів**, другий

ЗМ – 35 балів, на заліку – 20 балів (разом за семестр – 100 балів).
Мінімальний допусковий бал – 45.

Система отримання балів накопичувальна.

Підсумковою формою контролю є залік (максимальна кількість балів – 20).
На залік виносяться основні питання, типові завдання, що потребують вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань.

Поточне тестування та самостійна робота												
Змістовний модуль 1					Змістовний модуль 2							
T1	T2	T3	T4	Мкр 1	T5	T6	T7	T8	Мкр2	Залік		
10	10	5	5	15	10	10	5	10	15	20		
45					35							
100												

Порядок переведення рейтингових показників успішності
у європейські оцінки ECTS

№ з/п	За шкалою ВГПК (в балах)	За шкалою ECTS	За національною шкалою
1.	90-100	A	Відмінно
2.	82-89	B	Добре
3.	75-81	C	Добре
4.	64-74	D	Задовільно
5.	60-63	E	Задовільно
6.	35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
7.	1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу Студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань та/або у тестовій формі на платформі Google Forms.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;

- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

13. Методичне забезпечення

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт, завдань для семестрового заліку).

14. Рекомендована література

Основна:

1. Атаманчук П.С. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2017. 276 с.
2. Безпека життєдіяльності, основи охорони праці: навч. посіб. / О.П. Яворовський, В. М. Шевцова, В.І. Зенкіна та ін.; за заг. ред О.П. Яворовського. Київ: ВСВ «Медицина», 2018. 288 с.
3. Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Запарний В.В. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. 6-е вид. Київ : Каравела, 2008. 344 с.
4. Запорожець О.І. Безпека життєдіяльності : підручник. 2-ге вид. Київ : «Центр учбової літератури», 2019. 448 с.
5. Безпека життєдіяльності, основи охорони праці: навч. посібник / За ред. проф.О.П.Яворовського. Київ : ВСВ «Медицина», 2015. 288 с.
6. Жидецький В.Ц., Джигирей В.С ., Мельников О.В. Основи охорони праці. Львів: Афіша, 2000. 350 с.
7. Гороховський Є. Ю. Безпека життєдіяльності : конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра всіх спеціальностей. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 108 с.
8. 1.Гандзюк М.П., Желібо Е.П., Халимовський М.О. Основи охорони праці: підручник. Київ: Каравела, 2005. 393 с.

9. Основи охорони праці / За ред. Гандзюка М. П., Купчика М. П. Київ : Основа, 2000. 416 с.

Додаткова:

1. Третьяков О.В., Зацарний В.В., Безсонний В.Л. Охорона праці: Навчальний посібник з тестовим комплексом на CD / за ред. К.Н. Ткачука. Київ: Знання, 2010. 167 с.

2. URL: Навчальний посібник / Д. В. Зеркалов. Електрон. дані. Київ : Основа, 2011.

3. Безпека життєдіяльності: підручник / Л. Е. Піскунова, В. А. Прилипко, Т.О. Зубок. Київ: ВЦ «Академія», 2014. 224 с.

Інформаційні ресурси:

1.<http://www.dnopr.kiev.ua> - Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду).

2.<http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

3.<http://www.mns.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України.